

TELEGRAFUL ROMÂN.

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr 13. ANULU XII.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 13 Februaru 1864.

In 1-a Martiu c. n. (ad. Marti) se va tine siediuti'a lunaria a Comitetului Asociatiunei transsilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu. Respectivii D. D. membrii ai Comitetului, surtu positi, a lu'a parte la aceea.

Dela presidiulu Asociatiunei transsilvane.

Sabiu in 24 Februaru n. 1864.

Resultate din parlamentarismu.

E unu lucru pecatu de naturalu, pe atata si de 'ndatinatu, ca dupace a seversitu cineva vreunu opa mai importantu, sa arunce o reprivire asup'a lui, ca sa se bucure de cele bune, ear de cele rele barem pe venitoriu sa scie a se feri.

O astfel de ocaziune de reprivire ni se ofere insasi, fara de a o cant'a noi, la incheierea sesiunei celei de optu luni a senatului imperialu.

Fatia cu multimea timpului, cu marimea capacitatii si energiei ablegatilor si fatia cu numerulu celu enormu alu trebuintelor constitutiunale ale tinerei Austrie, trebuie sa concedem si la sferitu, ceea ce in decurgerea siediintelor amu disu de atatea ori, ca rezultatele suntu prea putine si prea ne'nsemnate. Acest'a o-a recunoscutu si presedintele casei ablegatilor, Dr. Hasner, cu o franchetia, ce face onore caracterului lui, dar o-a recunoscutu chiaru si cuventulu de tronu, in care se dice, ca sesiunea „nu se pote numi ne'fructifera“, — o lauda, carea candu o canti mai cu lumin'a, o afli a fi mai multu o lina reprobare. Numai presedintele casei magnatilor a facutu casei sele nisce complimente, cari pareca nu le aru fi prea meritatu.

Amu disu inca'n nr. din urma, ca lucrulu principalu, ce l'a facutu senatulu imperialu, a fostu fixarea bugetului pe anul venitoriu. Cu ocaziunea acest'a nu potemu a nu lauda curagiulu, cu care unii ablegati traseru velulu de pe o multime de summe, cari se stracara ca ap'a prin nesipu prin spelele statului. Ni s'a datu ocaziune de a arunca o ochire asup'a manipulatunei diferitelor ministere, — o ochire, care astadi pote se ia numai simplu spre sciintia, ear mane poimane va sa ne aduca si folose practice. Amu fi orbi ori reutaciosi, candu n'amu recunoste, ca aceste doue lucruri mari: libertatea de a vorbi si facultatea de a controla organele esecutive, avemu de a le multami numai si numai constitutiunalismului.

Noi credemu, ca precumu pentru unu individ de bune naravuri, asi'a si pentru unu regimu constitutiunala si patrioticu nu poti face servitiu mai bunu si mai pretiosu, decatu spunendu-i adeverula. De aceea speramu, si suntemu fericiti in acesta sperantia, ca diferitele nostre ministere voru fi ascultatu, si inca voru fi ascultatu nu numai cu urechile dar si cu inim'a, tanguirile atatoru ablegati, care suntu si tanguirile tieriloru si ale poporeloru lor, nainte de tote asup'a greutatii nesupportabile a d'ariloru, precumu si asup'a intrebuintiarei atatoru summe spre scopuri ne'trebuintiose seu celu putinu nu de lipsa urgente. Aceste tanguiri a trebuit sa le auda mai cu sema ministerulu de finantie si de resboiu, — unu semnu invederatu pentru cine-lu va 'ntielege, ca unde dore pre poporele austriace mai tare.

Cautandu mai departe, — nu la ceea ce n'a facutu, ci numai la ceea ce a facutu senatulu imperialu in acesta sesiune, aflamu mai ataiu, — dopa fixarea bugetului si lasarea unui deficit de preste 40 millione pe anul 1864. — votarea celor 20 millione de imprumutu pentru lips'a din Ungari'a. Ungari'a si de acesta data va fi doritu de n'aru esista senatulu imperialu, caci regimulu voise a-i da 30 millione; cu tote acestea senatulu imperialu nu s'au aretatu mai putinu generosu, lasandu deschisa calea cereriloru suppletorie de mai tardiu. Altu castigu, ce-lu aduse sesiunea, fu

votarea legei pentru infiintarea liniei ferate dela Leopolea la Cernautiu, — o lege, a carei bunatate o voru simti Galiti'a si Bucovin'a cu aceea bucuria, cu cata intristare veduramu noi Ardelenii si Croatii cadiendu dorintiele nostre in acesta privintia. — Mai departe au adusu sesiunea unele legi — le-amu pote numi de interesu mai localu, precumu d. e. indreptatirea Evreilor de a castiga proprietati reale in Cernautiu, regularea vamiloru de pe Elb'a s. a. De interesu mai generalu pote fuse proiectulu regimului pentru darea de luxu, carea dupace o vota cas'a ablegatiloru in cate-va siediintie scumpe, ear cas'a magnatiloru cerca a o ciopli si a o ciocarti, ministrulu de finantie o retrase de totu. Acestea dupa o retroprivire fugitiya, aru fi cele mai esentiale rezultate ale sesiunei decurse.

Catu specialu pentru noi Transsilvanii, noi ne bucuramu si de acele cate-va cuvinte rostite din partea ablegatiloru nostri, si cu deosebire de ablegatii nostri romani: Baritiu, Pope'a si Negruti. Dee ceriulu sa fia semintie cadiute pe pamentu bunu! Ear cu deosebire biseric'a romana resaritena din Ardelu are dreptulu de a se bucura de acesta sesiune; caci ea in urm'a staruintelor celor neobosite ale veneratului seu capu, a castigatu 25,000 f. pe anu pentru imbunatirea lefei episcopesci, precum si pentru organisarea consistoriului si a seminariului seu. Si deca unde-va, apoi de siguru aici era de cea mai urgente trebuinta unu astfel de ajutoriu, fara de care ambe aceste institute erau condamnate la o subsistintia mai multu vegetatoare decatu vietuitoare. Clerulu si poporulu romanu, care are o memoria atatu de credincioasa pentru binefaceri primite, va sci appretiu acestu nou testimoniu alu faptului: ca elu de aici incolo nu mai e „nemernicu intru lsra'ilu.“

Prete totu insa, ca sa dicemu totulu in cuvinte putine, rezultatele cele bune ale sesiunei decurse au fostu mai multu morale decatu materiale. Baremu aru fi ale celei viitoare de ambele feluri!

In privintia forme i din afara s'a facutu cu senatulu imperialu schimbarea aceea, ca au intratu in elu si ablegatii transsilvani. Prin acesta largire a complexului seu era'n dreptu senatulu imperialu de a se proclama pre sine completu, perfectu, reprezentantia imperiului. Cumca insa aceasta proclamare, carea'n adeveru si urma, fu mai multu numai o forma, decatu o fapta complinita, necombatuta, se vede chiaru din cuvintele ministrului de statu cav. de Schmerling, care, candu adusera Ryger si consotii proiectulu sciutu pentru unitatea justitiei din totu imperiulu, fu celu d'antaiu a-lu combate cu cu aceea, ca unu obiectu de atata importantia nu se pote lu'a la pertractare, pana candu nu voru fi de fatia reprezentantii tuturoru regatelor si tieriloru. Ce documentu mai trebuie, pentru de a constata, ca regimulu insusi simte stirbitur'a corpului legislativu imperialu!

Un'a din cele mai triste esperiintie insa, ce ni le relasa acesta sesiune, suntu cuvintele aruncate ici coale de unii membri ai casei magnatiloru. Pana candu Contele Thun si consotii cuteza a afirma, ca legea finantala (statorirea bugetului) nu e de ne'ncungiurata lipsa in Austri'a, ca senatulu imperialu n'are dreptulu de a se amesteca in afacerile din afara ale monarchiei — unu principiu, ce semena, ca ou cu ou, cu assertulu: ca a-ti semena gradina cu semintie catu de scumpe poti, dar a-ti face gardu la ea nu-ti e iertatu — si altele de felulu acel'a: pana atunci senatulu imperialu, ca institutiune constitutiunala, nu se va pote popularisa in opiniunea publica a poporeloru austriace; si acestea se voru uita la elu cu ochi suspiciosi de: Timeo Danaos! Si acest'a ne creduramu daori a o enuncia si aici, ca sa nu se para, ca jurnalistic'a romana nu tine sema de cele se facu, se vorbescu si se cugeta in senatulu imperialu; ca sa nu se para, ca ea nu scie appretiu constitutiunalismulu si nu va pune tota puterea sea pen-

tru aperiarea lui și pentru combaterea a totu, ce ne-ar arunca de nou în calea cea pierdută a regresului.

Dela senatulu imperialu.

Indreptandu dis'a din nr. trecut: ca cas'a de susu aru fi ayutu în 12 Febr. siedintia din urma, pecandu o avu numai în 13 Febr. (siedintia 31), avemu sa mai adaugemu, ca la nceputulu siedintiei presedintele anuncia, ca Mai. Sea Imperatulu va priimi pre membrii ambeloru case în 14 ale curintei ser'a la 8 ore, ear Card. Rauscher invita pre membrii casei, a participá la rogatiunea de multiamita, ce se va face pentru incheierea sesiunei în catedral'a S. Stefanu.

La ordinea dilei e desbaterea asupr'a dâreideluxu. Dar fiindca inca si 'n titlu'a legei s'au escatu diferentie între ambele case, ear pentru deplin'a validitate a unui proiectu de lege, care sa se substerna Mai. Sele, e de lipsa consunanti'a între amendoune casele, pentru aceea ministrulu Lasser declara, ca regimulu retrage proiectulu seu privitoriu la darea deluxu. — Si asiá acesta dare noua, cu carea era sa ne dariuesca anulu Domnului 1864, celu putinu deocampata aru fi pusa la o parte.

Apoi se mai desbatu: legea pentru luarea contributiei dela întreprinderi pe actii (sa se aduca altu proiectu în sesiunea cea mai de aproape), dup'aceea legea pentru subscrip-tiunea obligatiunilor de statu (se priimesce), pentru regularea vâniloru de pe Elb'a (se priimesce), în fine pentru întrebuintiarea creditulu publicu de 40 milliône f. pe anulu 1864 (se priimesce).

În fine rostesc presedintele Principele Auersperg unu cuventu de incheiere, finitu cu acclamatuni pentru Maiestatea Sea Imperatulu, si Card. Rauscher multiamescă presidiulu pentru întiept'a conducere a desbaterilor.

Cu acestea siedintia si sesiunea se termina.

Sa biu în 9 Februaru. Astadi, Domineca la 5 ore ser'a sosi din calatori'a dela Vienn'a Esc. Sea Parintele Episcopu Andreiu Br. de Siagun'a, insotitu de P. Protosinchelu Pope'a si intempnatu de la Cristianu de on. membri ai Consistoriulu, ai corpulu professoralu, d. Consiliaru de instructiune dr. Vasiciu s. a. — Tinerimea clericalo-pedagogica pregatise veneratulu Archipastoru unu conductu de facile cu musica instrumentala si vocala; dar Esc. Sea, întielegendu de acesta cu putine clipite nainte de fi surprinsu, si voindu a ncungiura ori-ce ostentatiune, deprecă acesta manifestare de veneratiune si pietate atatu în ser'a acesta, catu si în cea urmatoare, candu aceeași tinerime voi sa-i aduca acestu omagiu. — Audimu ca la Salisce (alu carei deputatu dietalu este, precum se scie), a fostu intempnatu E. Sea în modulu celu mai festivu de întregulu poporu cu preotii 'n frunte.

Sa biu în 10 Februaru. „Herm. Ztg.“ etc. aude, ca diet'a transsilvana se va conchiamă indatu dupa serbatorile grecesci (va sa dica: resaritene) pe 9 Maiu. — Aceeasi foia spune, ca d. Maager, presedintele camerei comerciale din Brasiovu, va catu de curendu sa marga la Bucuresti. (Se vede ca negresitu în caus'a drumulu de feru transsilvano-romanescu.)

Din Zarandu, Bradu în 3/15 Februaru 1864.

Petrunsu de simtiulu natunalu, precumu si de innaintarea în cultura a scapatatulu poporu zarandeanu, ma si din acelu principiu: ca sa scia publiculu nostru romanu, ce bine mai pote esi si din acestu Nazaretu, vinu cu tota onorea a Ve rogá, Multu Stimat Dle Redactore alu „Telegrafulu Romanu“ ca sa înregistrati în colonele pretiutulu diuarnu urmatoarele:

Lucruri maiestrose si pistritie, în care-si afla multi placerea - candu scriu cev'a, eu nu Ve scriu, — ci Ve scriu numai de acelea, de care se intereséza astadi totu Romanulu binesimtiuriu, — totu ce vreau sa dica dara, este: O seurtá descriere a scolei normale déjà în fiintia, si a infiintiandulu gimnasiu romanescu gr. or. din locu; — unu lucru multu mai mare si mai laudabilu e acest'a, decatu l'aru poté descrie condeiulu meu; — fiindu insa lucru de interesu comunu romanescu: nu me potu rabda a nu-lu dá în publicu si pana atunci, pana candu la timpulu seu-va esi din condeiulu altor'a în tota originalitatea lui. —

Nimeni n'aru crede, prin ce minune s'au infiintiatu acesta scola - si respective infiintiandulu gimnasiu romanescu din Bradu, — „contemta parva scintilla“ (dintr'o scanteia aruncata.) Trei preoti: parochulu nostru din Rud'a I. Ficarú, celu din Bradu G. Bogdanu si alu treilea din Dealu-mare Aa-

ronu Suciu, — fiindu cu o ocaziune de targu în cas'a proprietariulu acestui edificiu (celu mai mare în Bradu cu 2 caturi) petrecendu-si la olalta, proiectara între sine: ca acestu edificiu aru fi bunu menitu — si Dómne bine i-aru stá sa fia unu gimnasiu romanescu, — si ntr'acestea, si venira la ide'a: ca în ce tipu s'aru poté si cumperá dela proprietaru de acumu, adeca: facendu-se o colecta între preotii tractuali, s'aru poté totodata si plati. — „Ce ceri, jupane Franci, pe casele acestea, sa le cumparamu de scóle romanesci, si sa-ti remana numele 'n veci scrisu în ceriu si în totu Zarandulu?“ fu întrebatu proprietaru. — „Doue mii bani buni, Dloru preoti, si sa-mi fia iertatu mie si sotiei mele a locui în catulu de josu pan' la mórtea nostra, ear dupa aceea sa remana si acesta scola“, fu respunsulu. — Bucuri'a fu tainuita pe unu momentu în bravii preoti, (dechiarandu între sine edificiu de gimnasiu romanescu). —

Acum'a sa trecu la cele ce au urmatu mai departe, adeca: la cumperarea edificiuulu amintitu si la crearea fondulu gimnasialu, care tote numai prin pronia dumnedieiesca au urmatu un'a dupa alt'a, de si cu neetulu — dar forte întieptiesce, dupa proverbulu Romanulu „Mergi incetu, s'ajungi departe.“

Bravii nostri preoti, în dilele urmatoare, ca sa nu perda din mana unu obiectu atatu de maretu, unu lucru ce duce la unu scopu si viitoru atatu de doritu pentru poporu romanescu zarandenu (celu mai seracu si mai insetatu de sciintia), se si dusera la Prea On. Domnu Protopopu alu Zarandulu I. Basi'a, Pre onoratu carui'a desfasurandu totu planulu urditu, în rogara, ca sa binevoiesca a le dá cea mai grabnica mana de ajutoriu — ceea ce se si facu, — caci, amintitulu d. Protopopu, numai decatu conchiamă cercularminte pre toti preotii tractuali, spre a lua parte la planulu urditu de consotii lor; multi se invoira a spriginí planulu consotiloru lor preoti; fost'au in sa si de aceia, carii la tote acestea nu se 'nvoira a lua parte, din care cauza Reverendisimulu d. Protopopu se vediu silitu, a face numai decatu oficiós'a aretare Inaltulu Ordinariatu Episcopescu ca supremulu Inspectoratu scolaru, — dela Inaltu carele, numai decatu, si pana la unulu, fusera parintescé sfatuiti si provocati, a-si jertfi pana si crucerulu celu mai de pre urma spre acestu scopu-santu si pre santu. — Resultatulu fu imbucuratori, ca glasulu Archiereulu induplecá si pre cele mai petrose inimi a lua parte la maretulu edificiu. — Trebuie sa observezu cuvintele m. st. d. advocatu Dr. I. Brandusianu, carele, ca barbatu cu multa esperiintia si judecata chiara a disu: ca forte întieptiesce a lucratu, cine au sciutu legá scol'a de biserica din mai multe privintie, dar mai alesu din acelu principiu: ca acesta e unu mijlocu tare siguru de a nu cadé nici scol'a nici fondulu nici candu în mani straine, fiindu capulu acestor'a capulu bisericei. —

Sa me întorc la obiectu. Acumu se ncepura subscrierile dupa starea fiesce carui preotu, dela 30—50 f. v. a., premergendu insusi d. Prot'a cu esemplu, subscriindu 100 f. v. a. Bucuri'a era nespusa vediendu-se realizatu unu planu atatu de giganticu în feliulu seu — cu privire la scopulu seu celu maretu, — si ca sa fia lucru siguru de o parte, ear de alt'a, ca nu cum-va inimicii sa întrevina si sa restorne totu ce s'au pusu în lucrare cu atat'a ostenea: Reverendisimulu d. Prot. în pripa veni la Bradu, unde în presenti'a mai multoru preoti tractuali dedu arvuna susumemoratulu proprietariu de case o anticipatiune de 200 f. v. a. pe langa unu „Dómne ajuta!“ si cu acesta targulu fuse incheiatu. —

Trecura 2 ani, si candu intraramu în anulu constit. 1861, Pronia domnedieiesca iar pasi la mijlocu. — Se infiintia si organisá comitatulu Zarandu constitutiunalminte, în frunte cu tramisulu de Domnedieu Comite supremu romanu, si cu doi Vicecomiti romani: Dr. Hodosiu si A. Francu, cei mai infocati si mai zelosi natiunalisti romani, — despre cari chiaru si insisi fratii magiari dicu: ca, pre acesti 2 barbati i-au tramisu chiaru Provedinti'a si i-au datu Romanilor zarandeni. — Acesti barbati, informandu-se despre tote impregiurarile edificiuulu cumperatu, precum si despre scopulu pentru care este menitu: în co'ntielegere ca Prea On. D. Prot. si preotimea tractuala, se pusera în capulu trebiloru — mai nainte lasate în letargia; — se formá unu comitetu scolasticu, ai carui membrii au constatu din capacitatile cele mai insemnate ale amplotiloru romani si privati, precum si din preotime — în frunte cu desu memoratulu d. Protopopu respectivu ca Presedinte. — Acestu comitetu, dupace urdi planulu celu mai ponderosu alu crearei fondulu scolaru, totusi cu ajutoriulu celui de susu i-a succesu a si-lu vedé realisandu-se, — proiectandu „Oferrirea imprumutulu de statu alu toturoru cumuneloru rom. ale Tractulu Protopres-

viteralu gr. or. din susu din Comitatulu întregu.“ —

Lucru, precătu de întieptu a-lu proiectă, pre atātu de cu greu a-lu aduce în fiintia. — Comitulu scolasticu concordiū tôte lucrările urmānde Dloru Vicecomiti Hodosiu și Francu și Reverendisimului d. Prot. Basi'a, Pré stimati cari nu crutiara dle și nopti — nici obosintia, — ci, că nisce adevărați fii ai natiunei lor, umblara din satu in satu, propunendu și desfășurandu serimanului nostru poporu scopulu misiunei lor, și cercandulu totodata, că sa le intinda și mână de ajutoriu prin oferirea camelorului imprumutului de statu in folosulu unei școle maretie înfiintande in Bradu. — Ce lucru e mai cu greu decât a cere dela Românii in diu'a de astadi banulu? — și totusi Provedinti'a, îngrijinduse și de sôrtea Românului, într'atât'a au înduplecatu inim'a lui, încātu astadi comunele curatu romanesci au creatu unu fondu de (? Red.) și care fondu, pe di ce merge totu creșce cu încetulu cu câte o comuna cu două, care scapa de intrigatorii lor, — că candu vedi Dómne, Românului nu i-aru fi iertatu a-si face luiși unu bine nici din sudorea lui propria! Si, că banii oferiti dreptu jertfa natiunala sa fia câtu se pôte mai bine întrebuintati, s'a decisu din partea comitetului scolasticu a se cumpără cu ei totu realități, — asi'a s'a cumpăratu inca in an. trecut unu bunu (dominiu) in Comun'a Mihaleni cu 17 mii bani buni, care bunu, totu prin mari greutăți — abia deveni posesiunea gimnasiului rom. din Bradu. — Ce mai este de facutu? Onorabilulu Comitetu scol. in ședinti'a s'a din 20. Sept. an. tr. decise înfiintarea unei școle capitale cu 2 clase, la carea aneșandu-se și școl'a comunala a Bradului cu 2 despartiaminte: se formă o școlă normala cu 3 clase și 4 despartieminte, in care astadi sunt 130 de elevi români, — de sine se întielege, ca in tómn'a an. curinte se va incepe 1-a clasa a gimnasiului inferioru — La acestea Ve mai adangu, ca totu in folosulu fondului școlar, se va înfiintă câtu mai ingraha o biblioteca, spre care scopu sau și arangiatu pe 16/28 Fauru unu Balu rom., la care, că la o petrecere comuna, sunt poftiti cercnarminte a luă parte toti, Români și neromâni, din sinulu comitatului — prin o lista de subscriere. — Altadata mai multe. I. Popescu, Directorele interimalu alu școlei capit. din locu.

Varietăți și noutăți de di.

(Necrologu.) In 8/20 Febr. reposă in Rasinari renumitul economu și negutiatoru, întemeiatorulu fondului șeracilor din locu, emeritu jude și juratu comunalu, și curatoru bisericescu, Comanu Ciorann, cunoscutu in cercuri largi prin barbatia și starea cea straordinaria materiala. Reposatulu a fostu de 66, ani, și relasa 14 copii vii, și preste 20 nepoti de fii. Fia-i tieran'a usiôra!

Reuniunea Danelor române din Lugosi pregatesce pe 15/27 Februaru unu balu, dintr'alu cărui venitu curatu se voru impartasi studentii lipsiti. Multamindu onoratei reuniuni și respective p. t. dómnei Vicepresedinte Iosef'a Ratiu de Caransebesiu, pentru onorific'a invitare, ce ne face, dorimu din inima, că nobilele femei române din Lugosiu, demnele rivale ale danelor Brasiovene, sa-si veda încoronate silintiele: de a ajutori tinerimea româna studiôsa, de celu mai frumosu succésu. Ceea-ce le amu mai ură, dar nu atātu Dloru, câtu preste totu Românilor, e, că sa vedemu câtu mai curendu și 'n celelalte cetăți — și cu deosebire in Sabiu — o asemenea reuniune dêmna de inim'a femeiesca.

(O rectificare.) „Dsiôr'a Dunc'a gandesce, ca e in spiritulu limbei nôstre a scrie precum urmêza: „Șciî erasi, ca comtesa X, merveillôsa multu titrata, este o lanseusa. Lansorii și lanseusele abonda, e veru, la Parisu.“ Cine nu me crede, vedia „Amiculu familiei“, pagin'a 256. Și apoi d-eii se supera vedindu-se criticata in „Telegrafulu Romanu“ din Sabiu, pentru „stilulu seu asi'a de francesitu, încātu unulu, ce nu cunoșce acêsta limba, la tóta constructiunea se impedece.“ „Aghiutia.“

(Ape și poduri.) In tôte tierile podurile sunt deasupr'a apelor; numai in Bucuresci apele sunt deasupr'a padurilor, — dîce fôî'a satirica: „Aghiutia.“

(Date statistice.) „Reform'a“ din Vienn'a, redigeata de Schuselka, aduce următoarele date statistice din Engliter'a. Dupa numerarea poporului din 1861. au tôte trele regatele (Engliter'a, Scoti'a și Iri'a) la olalta 29,321,288 locuitori. Din acestia 510 mai multi barbati decâtu femei. Absenti erau 2,413,781, și e de 'nsemnatu, cum se încuibéza ei pretotindenea in tôte unghiurile pamentului, că asemenea albinelor sa adune de pretotindenea miere și sa o care acasa, spre binele propriu și spre inavutirea patriei lor. Cei mai multi dintre cei absenti, mai cu sêma Iri, locuiescu in Americ'a de medianôpte, adica 2,224,743; 25,884 traiescu in Fraci'a, 4092 in Belgiu, 827 in Olland'a, 1124 in Elveti'a, 7365 in Germani'a, 5467 in Itali'a, 2072 in Portugali'a, 3879 in

Spani'a, 525 in Greci'a, 2360 in Turci'a, 372 in Dani'a, 653 in Svedi'a, 3749 in Russi'a, 931 in Egiptu, 1072 in Chin'a, 30 in Persi'a, 81 in Iapani'a, 26 in Siamu, 125,379 in Indi'a, 3125 in Americ'a de medianôpte; cu totulu dar preste 8,1^o din intrég'a populatiune traiescu in strainatate. — (Si ôre de ca sa se mire omulu mai multu: cum s'au imprasciatu ei preste tóta fati'a pamentului, ori cum statulu i scie pre toti și tine sêm'a de toti ai sei?)

Darurile pentru soldatii austro-prusi din Schleswig-Holstein continua a curge cu abundantia. Chiaru și dñariile germane facu colecte pe 'ntrecute. Intre cei mai însemnati daruitori din dilele din urma e comitetulu provincialu din Boemi'a, care a datu din fondulu tieriei 10,000 f. v. a. in argintu.

Principatele române unite.

„Êta ce dîce gazet'a le Nord dela 1 Februaru 1864. Gazet'a le Nord sciu lectorii nostri ca este gazeta muscalésca, prin urmare și organu alu „coalitiunei monstruôse.“

„Dupa unu telegramu de la Bucuresci din 28 Ianuariu, reprodușu de tóta press'a parisiana, afacerea monastirilor inchinate s'aru fi terminatu cu desevarsire; cele 51 de milioane de indemnitate s'aru fi acoperitu printr'unu imprumutu cu 7 la suta, care s'aru fi votatu de adunarea româna.

„Nu scimu, cumu sa aperiâm pe confratii nostri contr'a falselor versiuni, dupa cari se iau sa considere dreptu o afacere déjà regulata cestiunea asi'a de complicata a monastirilor inchinate. Noi potemu afirmă, fără frica de a ne deminti cine-va, ca poterile garantatôre conventiunei sub-semnate la Paris in 19 Augustu 1850 suntu prea decise a luă in mână regulamentul acestei cestiuni, pe care Principele Cuz'a s'a creditu autorisatu sa-lu rupa fără concursulu lor, in dispretiulu flagrante alu conventiunei de care e vorb'a.

„Sir H. Bulwer, alu cărui planu pentru regularea afacerilor Romaniei l'amu încunoscintiatu, s'a întorsu la Londr'a, că sa ia cu guvernulu seu ultimele dispositiuni pentru reunirea conferintiei la Constantinopole, care se va însărcină sa resolve cestiunea monastirilor inchinate, precumu și de a stabili repausulu și ordinea Romaniei pe basi solide și durabili.“

Eata insa ce dîcu in acêsta privintia și gazete L'Esprit Public de la 31 Ianuariu și L'opinion Nationale de la 30 Ianuariu, cari conduc, pre cumu se scie, politic'a Franciei și a suveranului ei.

L'esprit Public: „Diariile din Romani'a sunt pline de discursuri și de felicitări adresate Principelui Alesandru Ioann pentru solutiunea, ce a datu guvernulu Principatelor-unite cestiunei monastirilor inchinate. Resulta din acêsta miscare a opiniunei in favôrea Principelui Domnitoriu ca partid'a vechiloru ospodari perde pucinu lu teremu ce cōprinsese. Mai multu inca, se scie, ca acêsta partida, care divide tier'a in trei fractiuni deosebite, n'are altu sprijinu de câtu la straini. D. Bibescu represinta intrig'a muscalésca, D. Styrbey intrig'a nemtiésca, și D. Ioann Ghic'a intrig'a englesésca.

Din diu'a candu Congressulu de la Paris a aruncatu ôre care lumina asupr'a cestiunei Oriintelui, aceste intrige au perdutu tóta forti'a lor. Totdeun'a va fi de ajunsu, in tempu normale, sa se demasce acesti intriganti, că sa se reduca la slabiciune. Insa evenimentele, cari se prepara in Principate, sunt asi'a de gravi, in câtu Românii trebuie sa veghiez cu luarea aminte asupr'a acelor intriganti, capabili de întielegeri cu strainii.

A venitu momentulu, că Românii sa se stringa împrejurulu Principelui lor și sa-i dea totu seriosulu lor concursu. Cestiunea Oriintelui este adevărat'a cestiune européna, și sub acestu raportu, Românii, Serbii, Montenegrenii și Grecii, cari sunt ôre-cumu sentinele înaintate ale civilizatiunilor occidentali, voru avé o mare misiune de implinitu. Se simte ca esista in aceste tinuturi elementele unei vaste confederatiuni, care pôte avé rolulu sa scape Europ'a de marea grija a cestiunei Oriintelui, care apésa atātu de greu pe dên's'a, și care revine din tempu in tempu sa arunce alarma in spirite și sa impedece miscarea afacerilor. HIPPOLYTE CASTILLE.“

L'Opinion Nationale „Pe candu pacea schiopătândă, fundata pe stipulatiunile de la 1815, este amenintata in centrulu Europei, pe tiermii Danubiului se petrecu lucruri, cari merita cea mai seriôsa atentiune.

Impinsa de Austri'a, Prussi'a, Angli'a și, se dîce, și de Russi'a, Inalt'a Pôrta pare ca voiesce sa întrebuinteze forti'a spre a aduce la cunoscintia guvernulu român, ca concentra o armata la Siuml'a, la nordulu Balcanilor, se prepara a stringe alt'a pe tiermii Dunarei, și cumpăra in Austri'a cantități considerabili de pusce și de arme de tóta speti'a.

In adevăru, se scrie din Constantinopole, ca amenintiarea

de o aprindere generale in Europ'a este unic'a causa a acestor preparative militare. Nu vomu contesta esactitudinea acestei asertiuni; insa Romani'a nu e mai pucinu greu amenintata.

Principele Cuz'a nu s'a spaimentatu, confiscarea averiloru monastiresci, cu o indemnitate, este unu faptu implinitu, si camer'a a terminatu cu desevarsire acesta afacere, votandu imprumutulu de 51 de millioane negociatu de guvern, si destinatu a indemnisa monastirile.

Pote se va acusa de temeritate guvernulu Principelui Alessandro Ioann I., insa elu nu lucreza cu usurintia; elu se simte neaperatu sprijinitu, tare sprijinitu, si pote esista, cum s'a disu, unu tractatu de aliantia ofensiva si defensiva intre Romani'a, Serbi'a si Montenegro.

Aceste trei state suntu profundu solidarie: scopulu comunu ce urmarescu ele, este independinta complecta, pe care poterile cele mari li-au refusat'o pana acumu. Deci, deca Port'a, atacandu unu statu din acestea, aru provoca radicalizarea celorlalte done, va isbuti neaperatu o insurectieune generale intre populatiunile crestine ale Turciei.

E unu punctu de vedere ce e bunu de insemnatu, in mijloculu complicatiuniloru, in cari se afla restulu Europei. Unu ast-feliu de evenimentu, in adeveru, aru pune pe Austri'a ca si pe Turci'a intr'o situatiune cu totul critica si periculoasa. „Buciumulu.“

Principele domnitoriu va prolunga, dupacum se dice, sesiunea Camerei cu o luna, nepotendu-se termina inca tote insemnatele lucrari, ce mai are a deplini.

Prospectu politicu.

In dilele din urma ne aducu diuarele din acele parti, din cari inregistrasemu vre-o cateva lupte sangerose, sciri de pregatiri noue de versari de sange. Ele ne spunu, ca Danii cu ori ce pretiu voru a-si spalati palata, castigata prin pierderea a doua provincii, aperiandu positiunile lor intarite in insula Alsen si positiunea dela Düppel. Diplomati'a se inculpa de cele mai multe diuare sub cuventu, ca prin amesteculu ei au datu tempu Daniloru spre noua fortificari.

Unu altu reu se vede a se adauga la acesta cestiune, si adeca incalciturile, care pe di ce merge se facu mai evidente, intre aliatii si federatiunali. Cesti din urma vedu in tote manoperatiunile aliatiloru in Schleswig-Holstein mesuri, cari dupa parerea lor suntu contradicatore politice nemtiesci si de aceea, statele cele medie, cum suntu Bavari'a si Saxoni'a, voru se mobilizeze trupe, cari se nimicesca tendintiele aliatiloru si cu deosebire ale Prussiei in Holstein si Schleswig. Chiaru si pre aliatii ni-i punu unele diuare in tr'unu prospectu neimbucuratori, aretandu-i neconglasitori in politic'a lor fatia cu cele doua ducate, pentru cari sangeroza trupele lor de prezentu. Caci pe candu Prussii, dupa cum cetimu, ocupa positiuni insemnate in Holstein, lasa functionari Dani in oficiile lor in Schleswig: comissarul austriacu promite Schleswigianiloru ca „tote dorintiele lor voru fi implinite“, adauga insa sub „uniunea personala a regelui Daniei, ca duce alu ducateloru Schleswig-Holstein.“

In legatura cu cele de mai susu aducemu dupa Ost si West, ca Napoleon III. pote catu mai ingraha-si va parasi politic'a sea cea de reserva. Limbagiulu celu resbelicu alu diuarielor „la France“ si „le Temps“ suntu de o natura serioasa si afirmatore de disele despre Napoleonu. Totu acea foia ne asigura despre o intrevorbire intre baronulu Talleyrand si de Bismarck, in care cestu din urma sa fia dechiaratu, ca Prussiei e peste putintia, cu situatiunea de fatia a Germaniei, a persiste la stipulatiunile din 1852 in cestiunea danesa, si ca se vede necesitatea de a urma si ea politicei franceze in Nizz'a si Savoya. Napoleon III., inchidiendu unu ochiu la politic'a acesta a Prussiei, se pote se specula la ceva provincii la Renu. In casu candu se aru intempla acesta din partea aliatei Austriei, Napoleonu aru umili deodata politic'a Angliei, a Germaniei si a Austriei. Care aru fi ore folosulu Austriei in acestu casu, care noi nu-lu potemu crede? Unu folosu forte moralu, forte idealu, dar de o camdata totusi pe langa nepopularitate in Germani'a. Nepopularitatea e simtita de pe acumu. Corespundintele lui Botschafter din Monacu (München) trage o paralela intre ceea ce au vorbitu Imperatul Austriei cu ocaziunea inchiderei senatului imperialu, si dice, ca pre langa ce au vorbitu despre intenerirea Austriei, de Germani'a au amintitu forte putinu.

Din Itali'a totu sciri contradicatore. Unele ne spunu de resbelu, altele de amanare. Mai reu aru crede cine-va ca stau lucrurile la Dunare, unde diuaristic'a concentreza trupe turcesci spre pedepsirea principelui Cuz'a. Ca sa vada publiculu si opiniunea altoru diuare despre pasii disului principe,

aduseramu si noi dupa Buciumulu vre-o cate-va pasagie. Tristu e cu tote acestea, ca certele in Principate nici adi numai au capetu, si ca camer'a aduce prin amendementele ei de garda natiunala aduce confusiune in legea inarmarei propusa de guvern.

Mai nou din campulu resboiului. Ostile germane si danese iara-si stau fatia 'n fatia: ceste in siantiurile cele bine intarite dela Düppel (la marginea resaritena a Schleswig-ului) si in insula cea aproape Alsen; celea, si cu deosebire Prussii aproape de Düppel. Avantgardele se si 'ntalnira si se 'ncaierara putintelu. Positiunea la Düppel si in Alsen, despre carea vomu aduce o scurta descriere in nr. celu mai de aproape, se dice a fi forte tare, si Germanii nu se credu cu Schleswig-ulu in mana, panacandu acele positiuni voru fi ocupate de Danesi. — Nevoi'a cea mai mare a trupelor nostre va fi, ca Germanii n'au corabii, de ajunsu, pecandu marin'a danesa este forte buna.

Nr. 76—2

Concursu.

In Zsamulu micu e vacantu oficiulu invetiatorescu. Limb'a propunerei e serb'a si roman'a. Emolumentele suntu: 84 f. m. a. 30 meti de grau, 16 meti de cucuruza, 100 pf. clisa, 50 pf. de sare, 12 pf. de lumini, 4 stangini de lemne, 3 jugere de pamentu si $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina si locuintia fara plata.

Cari dorescu a dobandi oficiulu acest'a, au pana in 4 Septembrie cu recursele lor si cu atestatul despre absolvatele sciintie, despre servirea de pana acumu si despre portarea sea morala si politica, in fine cu extractulu de botezu a se intorce la Consistoriulu Eparchiei Versietului.

Nr. 77—2

Concursu.

In satulu Silh'a e vacanta statiunea de Invetiatoru Limb'a propunerei e cea romana. Emolumentele suntu: 75 f. v. a. 11 meti grau, 15 meti cucuruza, 75 pf. slanina, 75 pf. de sare, 11 pf. de lumini, $7\frac{1}{2}$ stangini de lemne, 4 jugere de livada, si locuintia fara plata.

Recurentii au cu atestatu despre absolvatele sciintie, despre portarea pana acumu a oficiulu, si despre portarea sea morala si politica, impreuna cu Extractulu de botezu, in terminu de 4 septemâni a se intorce la

Consistoriulu Eparchiei Versietului.

Nr. 78—2

PUBLICARE.

Prin acest'a se publica deschiderea concursului pe suplantia invetiatoresca din Beretia, inzastrata cu emolumentele anuale de 56 f. v. a., $1\frac{533}{1600}$ jugere de aratura, $\frac{2}{3}$ jugeri de livada, $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina, $26\frac{2}{3}$ chible de grau, 30 pf. de sare, 100 pf. de clisa, 16 pf. de lumini, $3\frac{1}{3}$ de lemne, $5\frac{1}{3}$ de paie, si cortelu liberu. Pana in 20 Martiu a c. pana candu doritorii de a cuprinde acestu postu suntu avisati a substerne acestui consistoriu diecesanu, recursurile sale providute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pana aci si despre purtarea sea morala si politica. Din siedinti'a consistoriala-scolastica, tinuta in Timisor'a in 28 Ianuariu 1864.

Preturiile de piatia

din Sabiu, Marti in 11/23 Februaru. 1864.

	fl.	xr.
Grâul de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	73
„ de midilocu „	3	47
„ de cода „	3	20
Secar'a galét'a nemtiesca (Metzen) *)	2	47
„ de midilocu „	2	40
„ de cода „	2	33
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	73
„ de midilocu „	1	67
„ de cода „	1	60
Cucuruzulu galét'a nemtiesca (Metzen) *)	2	47

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'adin Vienn'a in 11/23 Februaru 1864.

Metalicele 5%	71 45	Actile de creditu	177 70
Imprumulu nat. 5%	79 35	Argentulu	118 75
Actile de banca	770	Galbinulu	5 74

Correspondintia.

I. R. in R. Articululu e forte bunu, dar cuprinde unele pasage, ce ne oprescu a-lu priimi; binevoiti a dispune. — I. P. in S. Epistol'a din urma priimita; Ve raspundemu catu mai curendu. Cartile le-ati priimitu? —